

TEKST: Jos Lichtenberg, voorzitter Slimbouwen

Duurzaamheid als kans

Het onderwerp duurzaamheid brengt veel in beweging. Overheden moeten duurzaam inkopen en ook particuliere opdrachtgevers wegen duurzaamheid steeds steviger mee in hun koopbeslissing. Soms verliezen gevelbouwers orders, omdat de propositie milieutechnisch slecht heeft gescoord en dat wekt verwarring in een wereld waarin we nog denken dat het vooral om prijs gaat. De veranderende wereld biedt echter ook enorme kansen.

Als relatieve buitenstaander kijk je met verwondering naar de aanbodwereld waar aanbieders duurzaamheid op materiaalniveau uitvechten. Beton, staal, hout en kunststof zetten zich tegen elkaar af. Vaak ook nog slechts op onderdelen van duurzaamheid. Bijvoorbeeld de CO₂ emissie per ton materiaal. Heel soms wordt de vergelijking op functioneel niveau gemaakt en worden componenten vergeleken.

Slimbouwen[®]

Het ene materiaal heeft immers minder kilo's nodig om een functie zoals een balk of een kozijn te vervullen dan het andere. Heel soms wordt er wat breder dan alleen naar CO₂ gekeken. Integraal noemen we dat dan. De verwondering is dat terwijl het kruit op een vanuit de gebruiker gezien weinig interessant onderdeel wordt verschooten er enorme kansen op gebouwniveau blijven liggen. Het echte integrale niveau zit namelijk niet op materiaal- of componentniveau, maar op gebouwniveau. Daar wordt de strijd echt

beslecht. Inno-Experts en de Stichting Slimbouwen voerden in opdracht van de VMRG een studie uit naar de duurzaamheidskansen voor metaal op gebouwniveau. De studie werd gebaseerd op de kernwaarden van Slimbouwen: enerzijds het bereiken van economische efficiëntie en anderzijds het streven naar aan duurzaamheid te linken waarden als flexibiliteit, reductie van materiaal en energiezuinigheid alsmede een hoger kwaliteitsniveau (architectuur, geluidsisolatie, comfort, etc.). Zonder nu de hele studie te bespreken, wordt in ieder geval duidelijk dat het onderwerp flexibiliteit een belangrijk aspect is waarbij metaal een belangrijke duurzaamheidswaarde voor de klant realiseert. Inno-Experts baseert zich daarbij nadrukkelijk op een perspectief vanuit de echte klant, de zogenaamde lange termijn stakeholder.

Park 20|20; duurzaamheid op gebouwniveau

Dat is degene die lang met het onroerend goed verbonden is en belang heeft bij een goed beheer. Denk aan corporaties en beleggers, maar ook aan particuliere opdrachtgevers en vaak ook gemeentes die wellicht niet eigenaar zijn maar wel vanuit het gebied of de wijk belanghebbende zijn. Het is niet zo dat duurzaamheid gezien door een Greencalc, Breeam of GPR-gebouw bril door het toepassen van Slimbouwen spelregels automatisch gewaarborgd is. Wel creëer je met Slimbouwen een economisch gezonde basis en scoor je al van nature op diverse onderdelen van de genoemde instrumenten. Bij GPR-gebouw, waar het flexibiliteit aangaat, het meest. Staal en aluminium hebben sinds het ontstaan van Slimbouwen van nature een belangrijke rol opgeëist. Vanuit Slimbouwen is er nooit een materiaalvoorkeur uitgesproken, maar waar ook betonskeletten denkbaar zouden zijn, blijkt bij de gerealiseerde projecten staal prominenter aanwezig te zijn en liggen ook lichtere vloeren, vliesgevels en systeemwanden meer voor de hand. Bij al deze systemen komt een drager van al dan niet koudgevoormd staal of aluminium relatief veel voor. Overigens zouden hier ook voor hout en kunststof goede mogelijkheden liggen, maar vooralsnog valt vooral de aanwezigheid van metaal op. Al met al levert de studie het inzicht op dat waar de sector zich nu op materiaalniveau druk maakt er nog weinig aandacht is voor de gebruikswaarde op gebouwniveau, terwijl juist daar op duurzaamheid van nature hoog wordt gescoord. De sector is ergens goed in zonder het zelf door te hebben, zo lijkt het. Om de bijbehorende erkenning te krijgen moeten de meetinstrumenten dan wel Slimbouwen kernwaarden als materiaalreductie en flexibiliteit evenwichtiger gaan meewegen. Daar zal naar verwachting met de komst van het nieuwe bouwbesluit meer druk op komen te staan. Voor het eerst zullen hierin duurzaamheidsaspecten als flexibiliteit (adaptief vermogen) aandacht gaan krijgen. ■

*Jos Lichtenberg,
voorzitter Slimbouwen*